

ODZVONILO GRAFITIMA

Novim pristupom i primjenom suvremenih tehnologija uskoro bi moglo odzvoni grafita u našim vozilima. Naime, dosad su nakon čišćenja grafita na stropnoj oplati tramvaja najčešće ostajale ružne mrlje, koje se jedino moglo ukloniti ribanjem, jer podloga je upila boju grafita. Pritom se najčešće skidao i prvi sloj boje te su tramvaji (motorna kola i prikolice) nakon nekoliko takvih čišćenja iznutra morali biti kompletno prebojeni. Primjenom nove tehnologije koju su u petak, 11. srpnja, u Servisu tramvaja u Dubravi predstavili vlasnici tvrtke **Antigrafiti centar Hrvoje Delač i Nikola Ančić**, nakon što se površina prethodno zaštiti premazom *Easy-on*, s nje je mnogo lakše očistiti grafite jer podloga nije upila boju grafita te se prilikom čišćenja ne skida i boja oplata. Prema riječima vlasnika tvrtke, za razliku od sličnih sredstava, zaštita podloge premazom *Easy-on* trajna je, ne treba je obnavljati nakon čišćenja i, što je još važnije, zaštita jedanput tako premazane površine traje i do dvadeset godina. Kako je pokazala prezentacija, tako zaštićena površina može se, uz deklarirano sredstvo za čišćenje *easy-off*, čistiti i ostalim antigrafitnim sredstvima.

Ružne mrlje nakon čišćenja

Inicijativa za zaštitu vozila od grafita potekla je iz Poslovnog područja održavanja tramvaja jer dosadašnja sredstva nisu bila sto posto učinkovita, a ako su i skidala grafite, na očišćenju površini ostala bi ružna mrlja. Kako kaže šef Servisa tramvaja Dubrava **Stjepan Poljak**, radnici servisa različitim su poznatim sredstvima relativno uspješno čistili manje išarane stropne oplata na vozilima. Ali, uspoređeno s novim antigrafitnim sredstvima, koja se pojavljuju na tržištu, grafiteri primjenjuju i nova sredstva za šaranje. Zato je strop vozila nakon čišćenja prepun raznobojnih mrlja koje stvaraju dojam ružne prijavštine. Jedina je učinkovita sanacija stropova, kaže Poljak, ličenje oplata cijelom dužinom i širinom kolnog ormara. Ali, budući da se sanacija ličenjem odvija sporo i da ubrzo nakon ličenja prikolice budu ponovno išarane, servis je prisiljen davati u promet i išarane prikolice. Primjerice, u početku prošle godine u Tramvajskoj je radionici naručeno ličenje 11 tramvajskih prikolice koje zbog tehnoloških ograničenja ličionice nisu sve mogle biti odmah uzete u obradu. Jedna su od posljedica i pritužbe korisnika naših usluga na čistoću vozila. Naime, unatoč tomu što ih se redovito čisti, zbog ružnih mrlja takvi tramvaji izgledaju staro i zapušteno.

Loša je strana dosadašnjeg načina uklanjanja grafita i to što su na čišćenju angažirane sve čistačice jedne smjene. Kako nam je rekla predradnica čista-

Učinkovitost nove metode na djelu su pokazali vlasnici Antigrafiti centra

Novo je sredstvo iskušala i predradnica čistačica Marica Vidak

Kako radi spužvica na zaštićenoj površini provjerio je i šef Stjepan Poljak

čica Marica Vidak, neki se dan u spremište vratila prikolica išarana nekom zlatnom bojom, koju su satima čistile četiri čistačice. Strop su pokušale očistiti antigrafitnim sredstvom, ribale su i na kraju su upotrijebile i razrjeđivač. Nakon čišćenja ostale su mrlje na mjestima gdje je skinut prvi sloj boje, ali na drugi način nisu mogle ukloniti grafite.

U namjeri da se napokon pronade učinkovito rješenje u borbi protiv grafita, sredinom lipnja dio unutrašnjosti jedne B4 prikolice premazan je zaštitnim sredstvom *easy-on*. Pošto su se na zaštićenoj površini prikolice pojavili grafiti, organizirano je i već spomenuto čišćenje.

Zaštita za sva vozila

Ostvare li se planovi čelništva poslovnog područja održavanja tramvaja, čišćenje grafita ubu-

duće trebalo bi biti mnogo lakše. Jer svako bi vozilo koje dolazi u Tramvajsku radionicu na veliki popravak bilo premazano iznutra tim zaštitnim premazom, što bi jamčilo višegodišnju zaštitu od grafita.

Kako saznajemo, i Grad će Zagreb pokušati riješiti problem grafita na pročeljima zgrada na isti način. Zato će u dogledno vrijeme predstavnici tvrtke **Antigrafiti centar** u suradnji s Gradom premazati dio pročelja neke zgrade u središtu grada. Slično se s problemom grafita bore i u svim većim svjetskim metropolama.

Shodno tomu, ude li zaštita unutrašnjosti naših vozila sredstvom *easy-on* u širu primjenu, ZET će zbog inicijative Poslovnog područja održavanja tramvaja još jedanput ići ukorak sa svjetskim trendovima.

Ksenija Pešić